

Студијски програм/студијски програми: Основне академске студије новинарства
Врста и ниво студија: Студије првог степена
Назив предмета: Социјална психологија
Наставник (Презиме, средње слово, име): проф. др Васовић Д. Мирјана (предавања), сарадник у настави Милена С. Глигоријевић (вежбе)
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
Циљ предмета: Сврха курса јесте да пружи основна теоријска и методолошка знања из области социјалне психологије која су неопходна за проучавање и разумевање значајних друштвених и политичких феномена. Овај предмет пружа студентима темељ на основу кога могу самостално да планирају истраживања и продубљују сопствене анализе и тумачења понашања појединаца и група у социјалном контексту. Понуђени програмски садржаји омогућавају да се психолошки аспекти друштвених феномена и друштвени аспекти психолошких феномена сагледају у светлу теоријских и методолошких достигнућа како индивидуалне (психолошке) социјалне психологије, тако и социјеталне (социолошке) социјалне психологије. У том смислу, и садржаји и начини рада примерени су новијем приступу савремене европске социјалне психологије који ставља нагласак не само на проучавање законитости социјалног понашања појединаца и група у непосредној интеракцији, већ и у ширем контексту - историјских, политичких и економских процеса и догађаја. Наставним програмом обухваћене су области социјалне психологије које су најважније за стручно профилисање студената новинарства: процеси социјализације; социјални ставови и вредности; однос личности и идеологије; социјална когниција (интерперсонална перцепција, утицај социјалних фактора на мишљење и суђење); социјални утицај (послушност, покоравање ауторитету, конформизам); психологија масе; психологија група (вођство и динамика малих група), као и међугрупни односи и конфликти на "макро" нивоу (етнички конфликти, предрасуде, стереотипи сл.).
Исход предмета: Студенти се оспособљавају за систематско промишљање и објашњавање важних друштвених, научних и етичких проблема применом базичних социјалнопсихолошких појмова и теоријских модела. Они стичу способност да, коришћењем научне методологије, самостално прикупљају податке који се односе на психолошке аспекте различитих друштвених и политичких појава; способност да критички преиспитују постојећа тумачења и истраживачке налазе; као и способност презентације својих аргумената и података научној и широкој јавности.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Уводно предавање: Предмет социјалне психологије. Основни теоријски приступи у изучавању социјалног понашања. Основне методе и технике истраживања у социјалној психологији; Социјализација I: Теоријска схватања и приступи (С-Р теорије и когнитивно развојне теорије). Процеси и механизми социјалног учења (учење условљавањем, учење по моделу, учење увиђањем, учење учењем улога); Социјализација II: Рана социјализација и социјализација као доживотан процес. Ериксонска теорија социјалног развоја. Когнитивно-развојне теорије социјализације (Пијаже, Колберг); Процес политичке социјализације: Појам политичке социјализације и нивои анализе. Усвајање раних социјалних идентитета; Политичка социјализација (наставак); Персонализација политике. Рана партијска идентификација. Когнитивни и морални развој и политичко мишљење. Основни посредници у процесу политичке социјализације; Ставови и мењање ставова: Теоријски приступи у изучавању ставова. Појмови сродни појму става. Мерење ставова. Организација и мењање ставова. Појам вредности; Ауторитарна личност и антидемократска оријентација. Различита схватања и мерења ауторитарности. Догматизам и догматска свест; Социјална когниција: Интерперсонално опажање и теорије атрибуције; Социјални утицај: Социјалнопсихолошки извори моћи. Послушност. Утицај преузимања улога. Конформизам и експериментална истраживања конформизма. Покоравање ауторитету; Психологија групе и групног понашања: Неструктуриране и структуриране групе. Основни видови колективног (масовног) понашања; Појам и карактеристике мале групе. Врсте група. Групна структура. Анализа унутаргрупних процеса. Вођство и начини руковођења; Социјална психологија међугрупних конфликта: Основни теоријски модели (Психоаналитички приступ, хипотеза "фрустрација-агресија", теорија реалистичког конфликта интереса; теорија социјалног идентитета); Међуетнички конфликти. Облици националне идентификације и национална мржња. Стратегије мањинског идентитета. Улога социјалних стереотипа и предрасуда у међуетничким конфликтим <i>Практична настава:</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад
Литература а) Основна: 1. Рот, Н. (2003) Основи социјалне психологије. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. (стр. 8-12, 20-32, 41-62, 72-110, 197-200, 291-300, 314-325, 330-353, 399-404, 418-444, 448-458), 2. Рот, Н. (1983) Психологија група. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, (стр. 21-46, 63-71, 134-141, 145-165, 171-173, 207-214, 217-230, 239-242, 270-284, 293-301). 3. Васовић, М. (2007) У предворју политике (политичка социјализација у детињству и раној адолесценцији). Службени гласник, Београд. (стр. 52-65; 67-96; 117-122; 158-181; 205-218; 260-281) 4. Васовић, М., (2007/2008) Скрипта: изводи са предавања – као допуна за поједина питања б) Допунска: Зборник текстова из Социјалне психологије – припреме за вежбе 1. Шибер, И., "Психобиографска метода", у: Основе политичке психологије, Политичка култура, Загреб, 1998. (стр. 69-72) 2. Бандура, А., "Улога процеса учења по моделу у развоју личности", у: Процес социјализације код деце, Завод за

уџбенике и наставна средства, Београд. (стр. 37-49) 3. Колберг, Л., "Дете као филозоф морала" у: Процес социјализације код деце, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. (стр. 51-63) 4. Попадић, Д., "Узори младих у послератном периоду", у: Промене вредности и транзиција у Србији: поглед у будућност, Фридрих Еберт штафунг, Институт друштвених наука, Београд, 2003 (стр. 195-202) 5. Кузмановић, Б. "Ауторитарност као социјалнопсихолошка карактеристика", у: Голубовић, З., Кузмановић, Б., Васовић, М. (1995) Друштвени карактер и друштвене промене у светлу националних сукоба. ЦФДТ, Филип Вишњић, Београд, с. 61-73. 6. Мајлгрем, С. (1991) Послушност ауторитету, Нолит, Београд. (једно поглавље) 7. Бојановић, Р. (1979) Психологија међуљудских односа („Психологија демократије и антидемократије“). Нолит, Београд. стр. 87-101. 8. Хавелка, Н. (1992) Социјална перцепција. Завод за уџбенике и наставна средства (једно поглавље). 9. Васовић, М. „Социјалнопсихолошки аспекти међугрупних односа“, у: Голубовић, З., Кузмановић, Б., Васовић, М. (1995) Друштвени карактер и друштвене промене у светлу националних сукоба, Филип Вишњић, ИФДТ, Београд. (стр. 39-57) 10. Пантић, Д. (1996) "Промене у етничким стереотипима Срба", Социологија, Вол. XXXVIII, бр. 4., 561-583.

ц) факултативна (за израду семинарских и дипломских радова)

Шири списак референци из области социјалне психологије

Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:3	Вежбе:1	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:
Методe извођења наставе: Предавања; Израда једног семинарског рада (највише 8 стр.); Практичан рад у оквиру вежби-семинара: а) тимске презентације емпиријских истраживања; б) практичан рад на изради и примени метода и техника емпиријских истраживања; Консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	<i>поена</i>
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	40
колоквијум-и	25	.....	
семинар-и	15		